

Vplyv nových právnych predpisov na podmienky, požiadavky a postupy výkonu oprávnených technických činností

MM Team s. r. o.
Langsfeldova 18
811 04 Bratislava

akreditovaná spoločnosť na vykonávanie
oprávnených technických činností

**KONFERENCIA PRIEMYSELNÝCH
ENERGETIKOV 2011**

Úvod

Nové právne predpisy

- zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší,
- vyhláška MPŽPaRR SR č. 363/2010 Z. z. o monitorovaní emisií, technických požiadaviek a všeobecných podmienok prevádzkovania zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a kvality ovzdušia v ich okolí,
- vyhláška MŽP SR č. 60/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú jednotlivé notifikačné požiadavky pre špecifický odbor oprávnených meraní, kalibrácií, skúšok a inšpekcií zhody podľa zákona o ovzduší.

Vplyv zákona o ovzduší

Podmienky pôsobnosti oprávnenej osoby a jej subdodávateľa

- zrušenie „autorizácie“ právnických osôb a podnikateľov, ktorú vykonávalo MŽP SR vydávaním osobitného oprávnenia,
- rozšírenie podmienok a požiadaviek na vykonávanie oprávnených technických činností.

Vplyv zákona o ovzduší

- oprávnenou osobou je právnická osoba a/alebo fyzická osoba – podnikateľ, ktorá musí mať na dané činnosti:
 - zodpovednú osobu, ktorej vydalo MŽP SR osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti,
 - živnostenské oprávnenie na viazanú živnosť pre vykonávané odbory oprávnených technických činností,
 - osvedčenie o akreditácii podľa všeobecných akreditačných noriem ISO/IEC 17025 (merania, skúšky, kalibrácie) a podľa ISO/IEC 17020 (inšpekcie zhody),
 - osvedčenie o notifikácii – splnení notifikačných požiadaviek podľa zákona o ovzduší a vyhlášky o notifikácii.

Vplyv zákona o ovzduší

- oprávnenia oprávnených osôb podľa predchádzajúceho zákona sú platné do 31. 12. 2012,
- doterajšie oprávnené osoby sa musia doakreditovať na notifikačné požiadavky tak, aby mali platné aj osvedčenie o notifikácii podľa zákona o ovzduší č. 137/2010 Z. z. a vyhlášky MŽP SR č. 60/2011 Z. z.

Vplyv zákona o ovzduší

Povinnosti a požiadavky

- 14 systémových povinností, 21 zásad výkonu oprávnených meraní, požiadavka na finančné krytie, ktoré musí zodpovedať výške škody, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s vykonaním oprávnenej technickej činnosti,
- odchýlky sú prípustné, ak sa validáciou a akreditáciou potvrdí, že iné vlastné postupy poskytujú ekvivalentné výsledky.

Vplyv zákona o ovzduší

Správy, protokoly, certifikáty o výsledku oprávnenej technickej činnosti

- stali sa záväznou listinou na úradné účely,
- zvýšili sa požiadavky na jej platnosť a na formálne aj vecné náležitosti.

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

- rozsah, spôsob, podmienky a lehoty monitorovania emisií sa uplatňujú bez podstatných zmien

§ 3 Množstvo emisie

- množstvo emisie sa zisťuje, aj ak ide o znečisťujúcu látku, ktorá vzniká z paliva, suroviny alebo inej obdobnej látky, pre ktorú je ustanovená alebo určená emisná požiadavka alebo požiadavka na zisťovanie množstva emisie,
- množstvo emisie sa zisťuje „z celého stacionárneho zdroja, všetkými spôsobmi, počas všetkých výrobných a prevádzkových režimov a ďalších nevýrobných stavov a činností vrátane mimoriadnych udalostí, ktoré skutočne nastali“,
- pre všetky zdroje musia byť ale naďalej uvedené údaje o presnosti (neistoty) merania/zisťovania hodnôt veličín, ktoré sú potrebné na výpočet množstva emisie.

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

§ 4 Emisné limity - všeobecne

- výnimka z monitorovania, ak čas prevádzky ≤ 500 hodín, je podmienená tým, že sa to musí uviesť a odôvodniť v „ročnom“ oznámení o dodržiavaní emisných limitov podľa § 15 ods. 1 písm. e) zákona,
- táto „výnimka“ neplatí pre energetické „agregované“ zariadenia od 50 MW a spaľovanie odpadov, lebo to neumožňujú smernice EÚ.

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

§ 6 Diskontinuálne meranie

- spresnili sa požiadavky a „bežné“ možnosti vykonania reprezentatívneho oprávneného merania pre rôzne „kombinované“ zariadenia na spaľovanie palív a viacpalivové zariadenia – agregáčné pravidlá ELMix,
- nejde o osobitnú podmienku merania, oznámenie prevádzkovateľ podáva na úrad aj na inšpekciu min. 5 dní pred meraním preukázateľným spôsobom,
- možnosť „operatívneho“ oznámenia merania pri inej kapacite sa netýka prípadov, ak je kapacita počas merania uložená ako podmienka v individuálnom akte, vtedy si prevádzkovateľ musí vopred vyžiadať zmenu súhlasu,
- „operatívne“ oznámenie sa nevzťahuje ani na zmenu iných podmienok, ako je „kapacita“, vtedy si prevádzkovateľ musí vyžiadať osobitné podmienky.

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

§ 7 Kontinuálne meranie emisií

- riešenie problematiky oddeľovania a (ne)zohľadňovania zvyškovej vlhkosti, ak je to certifikované podľa STN EN 15267 + riešené podľa štandardnej metodiky kontinuálneho merania.

§ 8 Energetické zariadenia

- prehľadnejšie požiadavky a možnosti „náhrady“ kontinuálneho merania diskontinuálnymi meraniami,
- sledovanie údajov, ktoré sú podstatné na posúdenie zmien podmienok monitorovania emisií... (vyplývalo z potreby dôslednejšej transpozície smernice EPaR č. 2001/80/ES).

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

§ 10 Monitorovanie a preukazovanie kvality ovzdušia

- spresnili sa požiadavky na AMS KO – preukazovanie splnenia požiadaviek noriem pred nainštalovaním certifikátom,
- doplnila sa požiadavka aj o priebežné hodnotenie vplyvu prevádzky určeného stacionárneho zdroja a iných osobitných stavov a udalostí na zistené údaje o kvalite ovzdušia .

§ 11 Kontrola automatizovaného meracieho systému

- pojem „skúška“ sa zmenil na „kontrola“ podľa akreditačných noriem,
- rozsah kontroly je rozčlenený dôslednejšie na oprávnené technické činnosti.

Vplyv vyhlášky o monitorovaní

§ 12 Technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania

- doplnené požiadavky na monitorovanie verbálnych TPaVPP, majú byť vecne riešené pri projektovaní a povoľovaní zdroja,
- dodržiavanie „slovných“ TPaVPP musí monitorovať prevádzkovateľ zdroja ako súčasť riadenia výroby a výsledky zaznamenávať v prevádzkovej evidencii.

§ 13 Metódy a metodiky

- pre časté problémy so zabezpečením reprezentatívnych meracích miest sa vyžaduje riešenie meracieho miesta najmenej podľa požiadaviek STN EN 15259 „Meranie emisií zo stacionárnych zdrojov. Požiadavky na úseky a miesta merania, účel a plán merania a na správu o meraní“.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

- oprávnená právnická osoba musí preveriť, či systém, osoby, ktoré vykonali danú oprávnenú technickú činnosť, technické prostriedky, metodiky a pracovné postupy spĺňajú ustanovené notifikačné požiadavky; ak sa niektorá časť zabezpečuje subdodávateľsky, musí sa preveriť plnenie notifikačných požiadaviek aj u subdodávateľa.

§ 3 Organizácia, manažment a systém kvality oprávnenej technickej činnosti

- musia sa zaviesť aj odporúčané požiadavky všeobecnej akreditačnej normy ISO/IEC 17025, resp. ISO/IEC 17020,

Vplyv vyhlášky o notifikácii

- platné/riadené vydania viacerých dokumentov systému manažérstva musia byť k dispozícii na meracom mieste,
- ak sa zistí nezhodná práca, ktorá môže ovplyvniť výsledok oprávnenej technickej činnosti:
 - bezodkladne sa musí preveriť, či tým dôjde k zmene súladu a/alebo nesúladu s požiadavkami na emisný limit,
 - ak sa zistí zmena súladu/nesúladu alebo zhody/nezhody, oprávnená osoba musí bezodkladne o tom informovať zákazníka, príslušnú inšpekciu a obvodný úrad ŽP,
 - musí sa vykonať doplnkový audit vrátane dôsledného preverenia účinnosti prijatých opatrení,
 - SNAS sa musí do 30 dní od vyhotovenia správy o doplnkovom audite zaslať informácia o riešení nezhodnej práce a o audite.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 4 Personálne zabezpečenie oprávnenej technickej činnosti

- oprávnená právnická osoba/podnikateľ si musí zaviesť „personálne“ zložky jednotlivých zodpovedných osôb, vedúcich chemikov, vzorkárov a ostatných technikov a pomocných technikov.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 5 Technické zabezpečenie oprávnenej technickej činnosti

- meracie a ostatné prístroje, zariadenia a materiály vrátane chemických analyzátorov a iných technických zariadení musia:
 - spĺňať aj odporúčané požiadavky technických noriem,
 - byť vo vlastníctve oprávnenej osoby, resp. riešené zapožičaním min. na 1 rok ,
 - umožňovať zaznamenávanie dát a údajov o meraní vrátane ich zálohovania,
 - musia mať zhodu s technickými požiadavkami osvedčenú certifikátom,
 - byť pravidelne kalibrované, najmenej 1x za rok a pri vlastnom používaní nastavované a kontrolované systémami štatistických regulačných diagramov,
 - kalibračný materiál, referenčný materiál a iný musí mať doklad o hodnote určených vlastností a nesmie sa použiť po čase expirácie alebo po čase skončenia platnosti certifikátu.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 6 Požiadavky na oprávnenú metodiku

- výsledok danej oprávnenej technickej činnosti je reprezentatívny – je založený na vedeckej metóde, je technicky správny, bol zistený v súlade s normami a predpismi,
- je dostatočne citlivá – spĺňa požiadavku na detekčný limit,
- má postačujúci merací rozsah,
- je dostačujúco presná – spĺňa požiadavku na neistotu.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 7 Zdokumentovanie oprávnenej metodiky

- oprávnená metodika musí byť do náležitých podrobností zdokumentovaná,
- oprávnená osoba aj v prípade používania normalizovanej metodiky musí mať k danej norme vydaný „doplnkový“ interný predpis/pracovný postup,
- oprávnená osoba musí mať aj ďalšie pracovné postupy na vykonávanie jednotlivých meraní a ostatných činností podľa zavedených vyhlášok o emisných limitoch pre dané zdroje/zariadenia.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 8 Platnosť a používanie oprávnenej metodiky

- oprávnená osoba musí mať systémovo zavedené a musí dodržať notifikačnú požiadavku, že oprávnená technická činnosť sa musí vykonať podľa najnovšieho vydania oprávnenej metodiky.

§ 9 Správa a čiastková správa

- okrem požiadaviek na správu o výsledku oprávnených technických činností oprávnená osoba aj jej subdodávatelia musia mať systémovo zavedené a musia dodržať ďalšie notifikačné požiadavky na správy, protokoly, certifikáty.

Vplyv vyhlášky o notifikácii

§ 10 Informačný systém o oprávnených osobách a ich stálych subdodávateľoch

- oprávnené osoby a ich subdodávatelia majú povinnosť poskytovať údaje svojim zákazníkom a konajúcim orgánom štátnej správy a tieto aj bezodkladne aktualizovať prostredníctvom na to určeného informačného systému.

§ 15 Povolenie na vykonanie jednotlivej oprávnenej technickej činnosti

- MŽP SR môže v osobitných prípadoch povoliť vykonanie jednotlivej oprávnenej technickej činnosti, prevádzkovateľ zdroja je povinný zabezpečiť vykonanie danej oprávnenej technickej činnosti prednostne oprávnenou osobou s príbuzným odborom činnosti a ak takáto nie je, tak iným odborne kompetentným subjektom.

Záver

- novými právnymi predpismi sa zrušila kompetencia MŽP SR vydávať „doplňkové“ povolenia (autorizácie) pre vykonávanie danej činnosti na území SR,
- kompetentným orgánom pre atestovanie nielen odborných požiadaviek, ale aj „doplňkových notifikačných“ požiadaviek podľa zákona o ovzduší a vyhlášky o notifikácii je nezávislá Slovenská národná akreditačná služba (SNAS), ktorá je na tento účel ustanovená za národný notifikačný orgán.

Team

MM Team s. r. o.
Langsfeldova 18
811 04 Bratislava

Tel.: 02 5465 1701
Fax: 02 5465 1702
mmteam@mmteam.sk
www.mmteam.sk